Ч. 46. Неділя 12 марта (27 лютого) 1905 Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Вибір посла до Ради державної. — Справи парлямснтарні — Чутка про з'їзд Архікнязя Франца Фердинанда з цїсарем Вільгельмом

При вчерашнім доповняючім виборі посла до Ради державної з курии більшої посїлости округа Стрий-Жидачів-Долина-Калуш на місце бл. п. Евг. Абрагамовича вибраний одноголосно на 40 голосуючих др. Володимир Козловский.

На оногдашнім засїданю палати послів посол Плячек домагав ся, щоби субкомітет, вибраний комісиєю промисловою, вів дальше свої праці в цїли ревізиї цїлої ординациї промислової і щоби предложенє правительства було ужите лиш яко материял до помочи в далеко сягаючім дїлї реформ. Бесїдник закінчив — а се було характеристичне — заявою, що Чехи не будуть робити односторонної полїтики, що не хотять борби лиш мира, а ключем Чехів буде: „Жити і дати жити“.

„N. fr. Presse“ подає чутку, що вміродайних кругах єсть намір довести при нагоді подорожи нїмецкого цїсаря Вільгельма по Середземнім мори до стрічи з австро-угорским наслїдником престола Архікн. Францом Фердинандом. Архікнязь перебуває тепер на Рівієрі, а стріча з нїмецким цїсарем мала би відбути ся на мори або на однім з балеарских островів. Наколи би стріча мала відбути ся на мори або де на згаданих островах, то Архікнязеви приготовлено би до розпорядимости цїсарский яхт або якийсь відповідний воєнний корабель, але в сїм напрямі не видано ще нїякого розпорядженя.

Поражка армії ґен. Куропаткіна.

Бували вже всїлякі війни, але такої, як теперішна російско-японьска, история ще не записала. Єсть то війна як під взглядом держав і сил, з якими она веде ся, так і під взглядом способу єї веденя, тої завзятости і лютости, яка підчас неї проявила ся, а вже найбільше під взглядом воєнного щастя і нещастя, тих остаточних вислїдків кождої війни, так незвичайна, що мабуть на всї часи позістане одинокою в цїлій історії роду людского, бо ледви, чи вже другий раз прийде коли до такої війни. Тут можна сьміло сказати, що то була борба на житє і смерть не лиш самої Росиї і Японії але й цїлої Европи з Азиєю, бо як Росию можна уважати за найвиднїйшого репрезентанта того напряму европейскої полїтики, що опирає ся лиш на забираню чужих земель і країв та гнобленя народів, так Японія єсть виразом того опору, який остаточно готова ставити Азия. Але не пора тепер в виду страшної поражки робити рефлексиї. Дійстність сама так незвичайна, що годї навіть з нею освоїти ся, що не хоче ся їй вірити. Бо подумаймо лиш: маленька Японія побила остаточно величезну Росию! Порт Артур і Мукден, то мабуть вже й початок та конець російского панованя в Азиї, а певно що і того впливу, який она там мала. Японцї з меншими силами розбили зовсїм більшу російску армію так, що нинї поправдї нема вже на далекім Всходї дїйстно з'орґанізованої російскої армії, лиш єї недобитки. Що тепер дальше настане, годї предвидїти, але на всякий случай Росия мимо величезних своїх средств материяльних і числа людий не зможе дальше вести війни, бо сьвіжої армії не зможе виставити знову так борзо. В слїдуючім подаємо депеші з поля війни:

Токіо 10 марта. (Бюро Райтера). Японцї нинї рано о 10 год. обсадили Мукден.

Льондон 11 марта. З Нючвану доносять: Вчера розійшла ся тут чутка, що Мукден дістав ся в руки Японцїв. Тисячі Росиян

15)

Найменші держави в Европі.

(Після Фр. Шридера, І. Гармсторфа, Р. Петермана і др. зладив — К. Вербин).

(Конець).

Висїдаємо з поїзду на стациї Шан-Вадуц та ідемо передовсїм до головної гостиниці на маленьке друге снїданє, щоби тут покоштувати чарку „ліхтенштайнского“. То вино, котре дає ся дуже пити і нагадує трохи стирийскі, трохи швайцарскі вина, але має свій питомий смак, до чого мабуть причиняє ся та обставина, що виноградники знаходять ся тут близько великого озера і високих гір та що навіть і рівнина над Реман, на котрій лїто буває дуже горяче, лежить все-таки ще досить високо. В князївстві виробляють досить велику скількість вина. В роках 1898 до 1902 випродуковано в Ліхтенштайнї 1053—2928 гектолїтрів вина — отже в найлїпшім роцї тілько, що на одного чоловіка з цїлого населеня, котре кругло виносить 10.000 душ, припало аж 29 лїтрів. З того видко, що Ліхтенштайн єсть краєм, де продукция вина має найбільше значінє, але коли вже з Фельдкірсї, отже зараз за границею, не можна дістати „ліхтенштайнского“, то лиш длятого, що Ліхтенштайнцї самі випивають своє вино.

Місцевість Шан се довгий ряд домів, попри котрі тягне ся широка, майже на два кільометри улиця, котра з лївого боку іде попід гори, а з правого боку подає прекрасний вид на долину Рену та на гори по тамтім боцї в Швайцариї. Звідси видко червоні сїльця і купки хат, розложені довкола Букс в Швайцариї. З лївого боку долини піднимають ся з помежи лїсів височезні шпилї пасма гір званих „Три сестри“, а дальше гори Нафкопф і Фалькніс. Оба ті вали гір, швайцарский і ліхтенштайнский розділяє долина, котра на найвузшім місци єсть все ще півтретя кільометра широка, а серединою єї котить Рен свої води до Боденьского озера. Ріка тут єсть ще середної величини, ледви на 50 метрів широка, але для того, що тут впадають в ню гірскі бистрицї, єсть вода в ній так рвуча, що давнїйше робила страшенні шкоди, а тепер вимагає що року великих реґуляцийних рік.

Ліхтенштайнцї то щасливий народець: войска не мають, а податків майже не знають. Давнїйше, коли князївство належало ще до нїмецкого союза, держав князь армію зложену з 39 мужа! По виступленю з того союза в роцї 1868 князь розпустив армію і зрік ся цивільної лїсти; він і єго двір удержуєсь з власних доходів. До того ще по відновленю митової угоди в 1876 р. платить Австро-Угорщина князївству річно 40.000 К. Австрийска митова границя обнимає отже і князївство Ліхтенштайн, а австрийскі урядники відбирають і там всїляке мито на граници Швайцариї. Одинокі мундури, які можна побачити в Ліхтенштайнї, то мундури австрийских стражників фінансових. При вивозї до Швайцариї платять Ліхтенштайнцї таке саме мито як і ми; але коли Австрия хотїла заключити з Швайцариєю якусь угоду митову або торговельну, то мусить насамперед спитати ліхтенштайнске правительство, чи оно на то згодить ся. Крім того єсть ще межи Австриєю а Ліхтенштайном угода що до податку споживкового і податку від карт до граня та що до монополю державного. В Ліхтенштайнї продають лиш австрийскі циґара і австрийску сіль; сю послїдну дістає Ліхтенштайн із складу соли у Фельдкірх по означеній після угоди цїнї. За всї тоті мита і монополї дістає князївство, як вже сказано, відповідну винагороду, котрий в найновійших часах збільшено ще о 40 сотиків, так що на кожду голову в Ліхтенштайнї припадає тепер 4 К і 40 с. Так отже обходить ся Ліхтенштайн не лиш без войска, але й без митових урядників, а дістає готівку. Не дивниця длятого, що се князївство не має довгу державного, як всї иньші великі держави. Доходи князївства в 1901 р. виносили 671.580 К а розходи 666.900 К.

Міри і ваги в Ліхтенштайнї суть такі самі як і в Австриї, а цїсарский уряд значковий у Фельдкірсї значить їх так само як і свої. Тай австрийскі гроші курсують в Ліхтенштайнї: але від часу до часу каже князь вибивати якусь скількість золотих і срібних монет зі своєю подобизною. Почта єсть австрийска і урядники почтові суть австрийскі, але листоносів удержує вже само князївство. Так само й три шляхи зелїзничі стоять під управою австрийских урядників. Всї закони в Ліхтенштайнї суть такі самі як і у нас в Австриї, але коли хтось хоче відкликати ся від вироку краєвого суду

дістало ся до неволї. Японцї забрали богато пушок і величезні запаси поживи.

Токіо 11 марта. Маршалок Ояма доносить: Маневр в цїли обступленя Росиян, виконаний Японцями, удав ся вповнї. Японцї взяли богато Росиян до неволї і здобули величезну скількість зброї, муніциї, поживи і всїляких материялів военних.

Токіо 11 марта. Маршалок Ояма доносить: Японцї обсадили вчера о 10 год. перед полуднем Мукден. Операциї відбувають ся тепер на північ від Мукдену, де веде ся борба в кількох місцях.

Льондон 11 марта. Росияни уступають ся на вижини положені на північний всхід від Мукдена. Поодинокі відділи російскі сиплють шанцї з великим поспіхом, щоби здержати погоню. Курокі посуває ся в напрямі північно західнім і пре Росиян на армію ґен. Ноґі. Страти по обох сторонах суть величезні. Російский 16-тий корпус знищили Японцї під Дашіцао (в місци, де ріка Пу перетинає дорогу з Мукдена до Сінмінтіна) зовсїм. Під Лїнкіянтао стратили Росияни 8000 людий.

Петербург 11 марта. (Петерб. Аґ. тел.) Куропаткін телєґрафує під датою 10 с. м.: Нинї в ночи всї наші войска розпочали відворот, але борби не вели. Через цїлу ніч чути було вистріли карабінові і з пушок. (А хтож до кого стріляв? Телєґрама старає ся очевидно покривати факт, що Японцї гонять за Росиянами. — *Ред.* .

Льондон 11 марта. „Daily Telegr.“ наводить інформацию, яку одержала японьска ґазета „Кокумін“ в Токіо, іменно, що Росияни стратили в борбах під Мукденом 100 пушок а їх страти в людех виносять 150.000 мужа; з того 50.000 дістало ся до неволї.

Льондон 11 марта. „Daily Telegraph“ доносить з Токіо: В Японії настало величезне одушевленє по причинї побіди. Маси народу переходять улицями і співають патріотичні пісні та кричать „Банзай! (Многі лїта!) Здогадують ся тут, що для Росиян було великою несподїванкою, коли Японцї появили ся на найкрайнїйшім лївім крилї.

Петербург 11 марта. Тут критикують дуже остро начальну команду в Манджуриї і підносять ся голоси против міністра війни, котрому роблять закиди злої орґанізациї армії. Зачувати, що на поле війни має бути вислана нова армія і длятого відбуде ся (?) нова мобілїзация.

Новинки.

Львів, дня 11-го марта 1905.

— **Бюро працї у Львові.** Міске бюро посередництва працї засновано у Львові на основі окремого статута, котрий постановляє, що функциї бюра мають сповняти ся так для глядаючих працї, як і для роботодавцїв безплатно. В послїдних днях краєвий Видїл звелїв громадї міста Львова зреформувати тї бюра працї на основі нормального статута, який приписує затверджений в минувшім роцї краєвий закон о бюрах працї. Між иншим зайде отже реформа у львівскім бюрі працї в тім напрямі, що роботодавцї за одержану прислугу будуть обовязані до дрібної оплати. Посередництво для глядаючих працї буде і дальше безплатне. Видїл львівскої повітової ради удав ся до львівскої громади з предложенєм, щоби міске бюро працї розтягнуло круг свого дїланя також на львівский повіт, за зворотом коштів з повітових фондів.

— **Просьвітно-господарске віче** відбуде ся в четвер дня 16 с. м. о годинї 2-ій з полудня заходом філїї „Просьвіти“ в Калуши в сали маґістрату.

— **Осьвіченє годинника.** Львівский ратушевий годинник має бути при нагодї відбудови ратуша заступлений новим, котрий в ночи буде електрично осьвічений. Новий годинник буде коштувати 12.000 корон. Теперішний годинник істнує від р. 1850.

— **Дезертир.** Войскова команда донесла тутешнїй полїциї, що з касарнї 80 полку піхоти утїк рядовий Яков Голуб.

— **О скритоубийство** розпочала ся перед львівским судом присяжних карна розправа против Сенька Зубика, селянина з Бору купиньского. Именно дня 31 грудня м. р. найдено в тім селї на поли перевернений віз з кіньми, а побіч труна селянина Демка Порохновця. Судова лїкарска комісия сконстатувала, що він помер наглою смертию в наслїдок потрясень. Були вправдї вінші слїди поранення, але они не могли бути причиною смерти. В селї зродило ся зараз підозрінє, що на особі Порохновця допустив ся скритоубийства Сенько Зубик, котрий мав від давна злість до него за ґрунт, а навіть часто відгрожував ся перед людьми, що убє его. Згаданої ночи були они оба в коршмі і розмавляли о ґрунтї, але не сварили ся з собою, лише жартували. Порохновець вийшов перший з коршми, сїв на віз і поїхав, а аж пізнїйше вийшов Зубик. Прокураторія каже, що Зубик дігнав свого ворога і на поли убив его. Обжалований випирає ся вини і каже, що сусїди вигадали таке підозрінє із зависти, що він має гроші. Кількох сьвідків зізнало, що Зубик відгрожував ся перед ними, що убє Порохновця. Сьвідком убийства не був нїхто. Нинї розправа скінчить ся.

— **Убийство рідної матери.** З Золочева пишуть: Дня 7 с. м. засудив золочівский суд 19-лїтного Івана Войтовича з Бабич коло Холоєва за скритоубийство рідної матери на 18-лїтну вязницю. Злочинець убив свою матїр сокирою, а відтак укрив труп в навозї; рівночасно донїс він жандармерії, немов би скритоубийстви допустив ся вітчим его, Николай Мазепа.

— **Безрога з'їла чоловіка.** З Комарна доносять: Дня 27 лютого вибрала ся цїла родина різника в Комарнї, Николая Коновалця, на торг, а дома остав лиш син господаря, 24-лїтний Іван, що терпів на падачку. Він понїс безрогам корм, але именно тодї, в хлїві, напала его слабість і він упав на землю. На лежачого в несьвідомім станї паробка кинула ся велика безрога і почала огри-

---

у Вадуц, то мусить подавати до княжої канцеляриї у Віден; коли же гадає, що й тут стала ся єму кривда, то відкликує ся до ц. к. висшого суду краєвого в Інсбруку, а як той рішить, так і буде, бо то вже, як сказано, найвисша інстанция для Лїхтенштайнцїв.

Лиш в церковних справах держить Лїхтенштайн, як було з давен давна, зі Швайцариєю. Всї Лїхтенштайнцї суть католики а їх духовеньство стоїть під властию епіскопа в Хун в Швайцариї. Але ще й під иншим взглядом видко в Лїхтенштайнї вплив Австриї, хоч той вплив відбуває ся точно після угоди і при точнім береженю самостійности князївства. Так н. пр. сторожники фінансові або ревізори роблять в Лїхтенштайнї також службу полїцийну, але они мають на шапках крім цїсарского орлика ще й княжу сино-червону кокарду; на всїх урядах митових єсть напись: „Ц. і к. австрийский і княжо-лїхтенштайнский уряд митовий“, а побіч цїсарского орла виднїє ся на них також і герб князївства. Краєві барви то сино-червона і відповідно до того помальовані також і пограничні стовпи.

З Шан ідемо гостинцем попри красні сценериї надреньскої долини а наконець поміж буйними виноградниками до столицї краю, до Вадуц. Єсть то хороше місточко, що тягне ся попід гори майже півтора кільометра і має около 1200 жителїв. Люди тут інтелїґентні, видко по них, що заживочні і що їм добре веде ся; они говорять швабским говором нїмецким, але ношею і поведенєм подобають на Швайцарів а з лиця знов дуже нагадують австрийских жителїв у Форарльберзї.

У Вадуц видимо зараз, що ми не в Австриї але в чужім краю. Вступаємо до якогось склепу, щоби там купити почтову карту з видами, а між ними знаходимо й такі, що показують портрет пануючого кн. Йоана II., котрий в падолистї минувшого року скінчив 45-ий рік свого панованя; на инших видимо мінятурову подобизну лїхтенштайнскої урядової ґазети. Вступаємо до книгарнї а там знаходимо множество книжок з всїлякими описами князївства і его історию. З одної з них довідуємо ся, що тут єсть товариство для історії князївства, котре видає річники тої історії. З иншої книжки довідуємо ся цїкавих слїдуючих річий: Пануюча княжа родина має разом з лїхтенштайнским парком у Віднї, що займає $9^1/_2$ гектара простору, не менше лиш 33 посїлостий, розкинених в 640 громадах в Австриї, з тих 88 в долїшнїй Австриї, 320 на Мораві, 30 на Шлеску, 177 в Чехії і т. д. Всї тоті посїлости разом, з котрих три четвертини самого лїса, займають 1872 квадр. кільометрів і суть $10^1/_2$ раза так великі як великий Віденъ а 12 разів так великі як цїле князївство Лїхтенштайн. Серед таких обставин було би таки гріхом, як би князь вибирав ще й податки з маленького краю на своє удержанє.

Вже по дорозї до середини міста впадає в очи не один хороший дім, як ось дім лїкаря дра Шедлера, котрий єсть також президентом лїхтенштайнского сойму; але головні будинки, як палата завідателя краю і нова правительственна палата стоять збудовані в найновійших часах побіч дуже красної церкви в ґотицкім стилю, коло котрої іде ся сходами, викованими в скалї, до княжого замку, що стоїть високо на горі і панує над цїлим містом. Замок сей, збудований ще в 1526 р., має одну чотирогранну башту, звану поганьскою, котра була збудована ще в 9-ім столїтю. З плятформи перед брамою замку єсть прекрасний вид аж далеко на полудневий конець князївства в ту сторону, де Рен від полудневого всходу робить колїно.

Коло замку в гору іде дорога з Вадуц через буковий лїс і альпейскі полонини аж до сільця Ротенбоден а звідси дальше знов через лїси і полонини аж до лїтного готелю Ґафляй, положеного у висотї 1500 метрів. Звідси іде знов дорога, котру князь побудував і котра для того називає ся „княжою дорогою“, аж на вершок гори Трох сестер і тут найкрасша сторона в цїлім Лїхтенштайнї: стрімкі порепані скали, глубокі дебри, височезні шпилї а по них широкі безпечні стежки, з котрих представляє ся величавий вид альпейскої краси, належать до найперших гірских сторін, що стягають до себе любителїв дикої природи з цїлого сьвіта.

А тепер ще кілька слів про рід Лїхтенштайнів, котрий в найновійшій історії Австриї грає також не послїдну ролю. Рід Лїхтенштайнів сягає аж до 1140 р. То були австрийскі богачі, котрі аж в початках 16-го столїтя одержали титул князів а один з них Йоан Адам Андрей закупив, як вже було сказано, нїмецкі ґрафства Шелленберґ і Вадуц і так став ся основателем теперішного князївства. Рід Лїхтенштайнів розпав ся був на кілька лїний, аж остаточно два сини Емануїла Лїхтенштайна Франц Йосиф і Кароль Бороме́й стали ся основателями теперішних двох лїний роду Лїхтенштайнів. По Франц Йосифі, котрий був австрийским польним маршалком, слїдував его син Альойс Йосиф а по тім его брат Йоан Йосиф; коли сего син і наслїдник Альойс помер в 1858 р., став пануючим князем теперішний князь Йоан II., (урод. 1840 р.). Свояком сего князя і з старшої лїнії єсть звістний дипльомат і полїтик кн. Альойс Лїхтенштайн, посол з Відня до Ради державної і основатель християньско-социяльної партиї, котрий разом з віденьским бурмістром Люеґером викликали у Віднї антисемітский рух, поборюючий вплив жидівский на полїтику і економічні інтереси.

5. Селяньска република Андорра.

Андорра то найстарша република на сьвітї, бо сягає ще часів цїсаря Кароля Великого. Єсть то маленький край, положений в живопи-

зати єго лице і голову. Коли нещасного освободили, він був страшно покалїчений і за годину вмер.

— **Електрична зелїзниця.** В місяци марті с. р. розпічне ся будова електричного зелїзничого шляху на 75-кільометровім просторі між Віднем а Пресбурґом. Зелїзниця буде виходити з віденьского головного уряду цлового. Вози обчислені на 70 осіб. Тягарові поїзди будуть їздити зі скоростию 80 кільометрів на годину.

— **Оріґінальні войскові вправи.** Один француский подорожний, що звидав недавно Бухару, описує забавні войскові вправи, які переводила піхота армії еміра. На команду кидали ся вояки при звуках трубок на землю і задирали ноги до гори. Розслїдивши причину тих дивних вправ подорожний дізнав ся, що они походять з часів здобутя Бухари Росиянами. Тоді то Бухарцї замітили, що як лише росийске войско перейшло ріку або яку воду, то зараз клали ся на землю, задираючи притім до гори ноги. Той маневр був потрібний, щоби вилити воду, яка набрала ся до чобіт. Бухарцї не зрозуміли єго і уважали се доконечним услівєм, що запевнює побіду. Тому завели той маневр до муштри в своїй армії.

— **Самоубийство.** З Кракова доносять, що передвчера в касарни ім. Франц Йосифа відобрав собі житє вистрілом з карабіна однорічний охотник, 24-лїтний Генрик Вацлавский, родом з Біча, слухач фільософії краківского університету. Причиною самоубийства мала бути недостача средств до житя.

— **З Дрогобича** доносять: Дня 7 с. м. о годині 5-ій рано відобрав собі житє вистрілом з револьвера в голову адвокатский кандидат др. Ґ. Тавбер. Причиною самоубийства мав бути сильний нервовий розстрій.

— **Померли:** О. Николай Гошовский, греко-кат. парох в Блюдниках коло Станиславова в 75-ім роцї житя; — Теодозия з Туркевичів Варницка, жена бурмістра в Делятині, дня 8 с. м.

Телеґрами.

Відень 11 марта. На нинїшнім засіданю палати послів відчитано між иншими інтерпеляцию пос. Брайтера в справі спенсионованя старших радників скарбових Зубрицкого і Касцишака та в справі поданя руского товариства жіночого у Львові о основанє жіночих ґімназий.

Відень 11 марта. Мінїстер просьвіти др. Гартель занедужав і через кілька днів не буде міг виходити з дому.

Льондон 11 марта. У кн. Валії відбув ся вчера обід в честь кн. Фердинанда болгарского, в котрім взяли участь також король і королева.

Київ 11 марта. Комітет професорів київского університету заявив ся одноголосно за усуненєм всяких обмежень для малоруской мови.

Петербург 11 марта. „Новости“ доносять, що в місті ходить алярмуюча чутка, після котрої єсть можливий вибух страйку робітників на сибірскій зелїзници з причини, що адміністрация тої зелїзници не взглядняє управнених жадань робітників. Кажуть, що робітники не одержали ще й доси тих гроший, які їм належать ся ще з минувшого року за роботи викликані мобілїзацию.

Петербург 11 марта. (Петерб. Аґ. тел.) В однім з комнат готелю Брістоль напротив Ісаківского скверу, недалеко нїмецкої амбасади настав нинї рано вибух динаміту. (Се щось подібного як перед замахом на мінїстра Плєвго. — *Ред.*)

Петербург 11 марта. (Петерб. Аґ. тел.) Ексцльозия в готели „Брістоль“ наступила о 4 год. рано. На другім поверсї, де настав вибух, як і на всїх инших поверхах, наробив він великої шкоди. Кілька вікон висадило а в склепах на партері і на першім поверсї повідлїтали зі стелї штукатури. Судова комісия зложена зі 100 (!) людий прибула на місце. Готель обступила поліция.

Тифліс 11 марта. На ринку в Самтреди убили вистрілом з револьвера новоіменованого комісаря Чикваладзе. Убийники утекли.

Льондон 11 марта. Бюро Райтера доносить з Мукдену, що Японцї здобули всї тяжкі пушки росийскі і богато инших пушок.

Льондон 11 марта. До Morning Post доносять з Вашінґтона: Американьский посол в Токіо доніс департаментови державному, що після заяви японьского мінїстра війни страти японьскі аж до дня 8 марта виносять мабуть 50.000 людий; в то вчислена вже й бриґада в силї 5.000 людий, котру зовсім знищено.

Льондон 11 марта. До „Standard-у“ доносять з Токіо під вчерашною датою: на півночи і на всходї від Мукдену Японцї обступили зовсім кілька росийских корпусів армії. Росияни палять всюди свої запаси. Страти їх разом з взятими в неволю виносять мабуть більше як 200.000 людий.

Токіо 11 марта. Ояма доносить: Ми обсадили Фушун в ночи на 9 с. м. Войска наші атакують неприятеля на горбах на півночи від Фушуна.

спій гірскій кітлинї у всхідних Пиринеях на самій границї Іспанії і Франциї. Від Франциї відділяють Андорру стрімкі стїни чорних, як би обсмалених пиринейских вершків, а від Іспанії множество вузких ярів і передолин. З Франциї веде туди лиш вузонька стежка, по котрій можуть лиш мули ходити і кілька так високих гірских переходів, що аж голова крутить ся, коли звідтам подивити ся в долину. Тоті переходи суть у висотї 2000 метрів і лиш пачкарі мають відвагу ними переходити.

Андорра то справедливо демократична република, що займає всего лиш 452 квадратових кільометрів землї і має 6500 жителів, самих селян. Она подїлена на шість парохій: Андорра, Улїя ді Льорія, Енкамп, Капільльо, Массана і Ордіно, а до тих сїл належить ще яких 40 маленьких присїлків. Густі лїси дають тамошним жителям подостатком дерева, а полонини нашi для великих стад; більше в долину суть також виноградники і сади. Доброї ріллї тут мало і длятого збіже спроваджують з Франциї. Маленький сей край вже в 805 р. уважав ся за неутральний, а від 1607 р. верховну власть мали в нїм француски королї. Так єсть і до нинї, лиш що до спілки з Францією удержує верховну власть ще й епіскоп з Урґель в Іспанії.

Після закона з 1806 р. три вибрані посли складають присягу на руки француского префекта в Арієж. Маленька република вибирає собі головну раду зложену з 24 членів на 4 роки в той спосіб, що кожда громада вибирає 4 виборців, а ті вибирають раду. Головна рада вибирає знов з поміж себе свого президента, синдика і єго заступника на 4 роки. Справами заграничними займає ся перший синдик. Для справ судових іменує Франция одного „віґера“ себто віта, котрий мусить бути Французом; другого віґера іменує епіскоп з Урґель і він мусить бути родом з Андорри. Франция іменує свого на цїле житє, а епіскоп свого лиш на 3 роки. Кождий віґер має до помочи одного судию, котрий рішає цивільні спори. Для справ кримінальних скликують окремий суд під проводом француского віґера. Република платить епіскопови 425 франків річно, а Франция має право ввозити до републики збіже без всякої оплати і дістає ще річного податку 960 франків. Андорцї то небезпечні републиканцї, бо готові хоч би й з ким небудь вести війну; у них кождий мужчина від 16 до 60 року житя обовязаний служити у войску, але мусить сам собі купити мундур, шаблю, карабін і порох і все, чого воякови потреба. Але того войска в краю не видко, бо всї займають ся господарскою роботою, випасом худоби або — пачкарством.

Столиця краю, Андорра ля Віея, то найскромнїйша із всїх европейских резиденций: купка необтинкованих камінних хат при сподї величавої скалистої стїни. В долинї зеленїє ся красна полонина. На однім кінци міста стоїть великий камінний хрест, а на другім старосьвітский будинок ще з 14-го століття, в котрім поміщена цїла державна машинерия: найвисший суд, кримінал, головна рада, державна каса, школа і архів, а то все лиш в трох комнатах на першім поверсї.

Сам пан президент републики Йосиф Кальва не мешкає в столици, але в сусїднім селї, пів години ходу від Андорри. Єго резиденция то „білий дім“, але не такий як президента Сполучених Держав північної Америки, лиш звичайна господа, в котрій панї президентова продає також вино. — Що край, то обичай! Демократична република тай годї! На авдиєнцию до пана президента не треба убирати ся у фрак і білї рукавички.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 10 марта. Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·60 до 8·70; жито 6·40 до 6·60; овес 7·30 до 7·60; ячмінь пашний 6·90 до 7·10; ячмінь броварний 7·50 до 8·—; ріпак 11·25 до 11·50; льнянка —·— до —·— горох до варения 7·80 до 10·—; вика 9·50 до 11·—; бобик 7·75 до 8·15; гречка 8·25 до 8·75; кукурудза нова 8·50 до 8·75; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 50·— до 80·—; конюшина біла 40·— до 70·—; конюшина шведска 65·— до 80·—; тимотка 25·— до 30·—.

Поїзди льокальні.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6·42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·08 по полудни, 7·54 і 8·59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни, 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в недїлї і сьвята).

Зі **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що недїлї і сьвята)

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в недїлї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

До **Щирця** 1·45 по полудни (від 1/6 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

До **Любіня** вел. 2·15 по полудни (від 15/5 до 11/9 вкл. в недїлї і сьвята).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).